

پایش بازار انرژی

پویایی های بازار

آخرین قیمت نفت برنت در روز گذشته ۲۲ دلار برای تحویل در ماه ژوئن بود. قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت در آخرین ساعات جمعه شب به ۱۷ دلار هر بشکه رسید و قیمت گاز طبیعی در بازار هنری هاب ۱,۷۷ دلار برای هر یک میلیون بی تی یو. نفت برنت یکی از پایین ترین قیمت های خود را تجربه می کند. نفت تگزاس پس از پایین آمدن قیمت به منهای ۴۷ دلار که از ابتدای کشف نفت تاکنون بی نظیر بود، حالا در حال بهبود یافتن است.

تفسیر هفته

۱- در هفته قبل قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت ۳۰۰ درصد سقوط کرده و برای اولین بار در تاریخ، قیمت پرداختی برای نفت به صورت منفی درآمد. نفت برنت نیز با ۲۰ درصد کاهش به زیر ۲۵ دلار رسید. علت اصلی منفی شدن قیمت نفت تگزاس، همانا محدودبودن فضای انبار کردن نفت خام در آمریکا و بخصوص در اطراف قطب نفتی کاشینگ (Cushing) در ایالت اوکلاهماست. چون خروجی از انبارها به دلیل کاهش تقاضا محدود است، تولیدکنندگان باید به تولید حداقل در کوتاه مدت علیرغم قیمت پایین نفت خام ادامه دهند، زیرا توقف تولید باعث افزایش هزینه های بالاسری، خسارت به چاه های نفت، و کاهش ظرفیت تولید در آینده می شود. نبود ظرفیت انبار در ماه مه که قرارداهای آن تا ۲۰ آوریل نهایی می شد، باعث شد که معامله کنندگان به خریداران پیشنهاد پول دهند تا نفت را هر چه زودتر برداشت نمایند.

۲- منفی شدن قیمت نفت به معنای بی ارزش شدن نفت خام و یا کم اهمیت شدن این مهمترین حامل انرژی نیست. بعنوان مثال قیمت نفت برنت که در مرغوبیت به پای تگزاس هم نمی رسد برای برداشت در ماه ژوئن در روز گذشته به قیمت ۲۲ دلار هر بشکه معامله شد. حتی نفت تگزاس برای برداشت در ماه ژوئن نیز قیمت مثبت داشته و به ۱۷ دلار معامله شد. برنت و دیگر نفت های مرجع مانند دویی، عرب لایت، و نفت سبک ایران، دارای محدودیت تگزاس که تنها از کاشینگ باید تحویل گرفته شود نبوده و در نقاط مختلف بخصوص بنادر اروپایی سه گانه آمستردام، روتردام، آنتورپ (ARA) قابل خرید و فروش و برداشت بصورت فیزیکی هستند.

۳- اختلالات در بازار نفت علاوه بر بیماری کوید ۱۹ بلحاظ زمانی همزمان شده با اواخر بهار که در این دوره پالایشگران کمتر نفت خام خرید و تصفیه کرده تا در تابستان بفروشند. پیش بینی دبیرخانه اوپک ناظر بر این است که حداقل ۱۲ میلیون بشکه از تقاضای نفت خام در فصل دوم سال کم خواهد شد. ۶۰ درصد کاهش تقاضا از کم شدن مصرف در حمل و نقل ناشی می شود. در مصرف حاملهای انرژی در بخش نفت خام، نفت گاز و سوخت هواپیما بیشتر از بقیه کاهش داشته اند. بصورت قطعی ۴۰ درصد از مردم دنیا اینک در حالت قرنطینه و ممنوعیت خروج از خانه های خود هستند. وضعیت

بازار نفت به این زودی به سامان نخواهد رسید. در فصل سوم ۲۰۲۰، پیش بینی دبیرخانه اوپک تقاضا به مقدار ۶ میلیون بشکه کمتر از سال قبل خواهد بود و در فصل چهارم ۲۰۲۰ این مقدار به ۳,۵ میلیون بشکه در روز می رسد. می توان نتیجه گرفت که کاهش تقاضا برای نفت خام تا سالها با ما همراه خواهد بود. به همین دلیل اعضای اوپک و غیراوپک در نشست اوپک پلاس به این نتیجه رسیدند که از اول ماه مه ۲۰۲۰ مقدار ۹,۷ میلیون بشکه در روز از تولید کلی خود کسر نمایند. پس از دو ماه کاهش تولید به ۷,۷ میلیون بشکه در روز تا تا انتهای سال ۲۰۲۰ خواهد رسید. از آن پس تا آوریل ۲۰۲۲ مجموع کاهش تولید اوپک پلاس به ۵,۸ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

۴- بانک جهانی نیز در پیش بینی های خود در مورد قیمت نفت ارزیابی مجدد نمود. به گزارش این بانک به دلیل کمتر شدن تقاضای انرژی در جهان به سبب اپیدمی کرونا، بازار کالا در جهان دچار شوک شده که این شوک برای کشورهای در حال توسعه شدیدتر است. قیمت نفت پیش بینی می شود که بصورت متوسط در ۲۰۲۰ در حول و حوش ۳۵ دلار هر بشکه باقی بماند که نسبت به سال ۲۰۱۹ ۴۳ درصد کمتر است. بانک جهانی توصیه کرده است که دولت ها بهتر است که برای اصلاح یارانه انرژی و کمتر کردن آن دست بکار شده، تا منابع لازم برای سیاست گذاری های لازم جهت پر کردن خلاء بیکاری و رکود ناشی از کرونا را پیدا نمایند.

۵- وضعیت در خلیج فارس مجددا همراه با افزایش تنش گزارش می شود. نزدیک شدن قایق های جنگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به ناوهای جنگی ایالات متحده پیامدهای متعددی داشت. رئیس جمهور آمریکا چند روز بعد اعلام کرد که به نیروهای آمریکایی دستور نشان دادن عکس العمل در برابر قایق های ایرانی را داده است. ایران نیز اعلام کرد که هر گونه حرکتی علیه منافع ایران در خلیج فارس را تحمل نخواهد کرد. همچنین ارسال ماهواره نور با موشک قاصد به فضا توسط سپاه دارای پیامدهای استراتژیک در سطح جهانی بود. از نظر ایران، پرتاب این ماهواره آغاز استفاده نظامی ایران از فضاست که مهم ترین خاصیت آن رسیدن به سطحی جدید از اشراف اطلاعاتی بر فضاهای ملی و مشترک جهانی است. با چنین اقدامی از این پس ایران می تواند شکل گیری یک تهدید موشکی علیه خود در هر کجای جهان که باشد را رصد کند. دسترسی نظامی به فضا مفهوم هدایت و ناوبری را بویژه در زمینه موشک های بالستیک برای ایران به طور اساسی متحول می کند. آمریکا اقدام ایران را ناقض قطعنامه های شورای امنیت خواند و تهدید کرد که موضوع را در صحن شورا مطرح می کند. آلمان و فرانسه نیز ایران را محکوم کردند. تحولات در منطقه خلیج فارس تا اندازه ای باعث بالارفتن قیمت نفت شد.

۶- گرچه مصرف نفت در آمریکا نسبت به ماه قبل به اندازه یک سوم کمتر شده، اما بنظر می رسد در حال تثبیت است. کم شدن فعالیت های اقتصادی و متوقف شدن حمل و نقل در آمریکا به قدری تاثیر داشته که رکود اقتصادی به اندازه رکود بزرگ در دهه ۱۹۳۰ تلقی می شود. کاهش مصرف نفت

از ابتدای دوران استفاده از نفت در دهه ۱۸۶۰ بی سابقه است. در میانه ماه آوریل کل مصرف فرآورده های نفتی در آمریکا به مقدار ۱۴,۱ میلیون بشکه در روز رسید که نزدیک به ۱۳,۸ میلیون بشکه هفته قبل بود. اما نسبت به ۵ هفته قبل در ابتدای مارس که ۲۱,۵ میلیون بشکه بود، به مقدار یک سوم کاهش یافته است. واردات نفت خام آمریکا در مدت مشابه از ۶,۵ میلیون بشکه به ۴,۹ میلیون بشکه در روز رسید. از طرف دیگر تولیدکنندگان نفت غیرمتعارف همراه سنگهای رسوبی (شیل) با مشکل قروض خود به سرمایه گذاران فعلی و عدم اشتیاق برای سرمایه گذاری در آینده در این بخش از صنعت نفت و گاز مواجه شده اند. بخصوص قیمت نفت تگزاس که در دوشنبه پیش به سطح منهای ۳۸ دلار هر بشکه رسید، صبر سرمایه گذاران را تمام کرد. گزارش شده است که ۶۰ درصد تولیدکنندگان مستقل آمریکا باید تجدید ساختار داده و برای بدهی های خود برنامه زمانی مجدد تدارک ببینند. تولیدکنندگان نفت شیل به اعلام ورشکستگی بعنوان یک سپر محافظ در برابر بدتر شدن وضعیت شرکت و نزدیک شدن به صفر جریان نقدی خود نگاه می کنند. با اعلام ورشکستگی تولیدکنندگان نفت شیل، آنگاه نوبت صاحبان خطوط لوله است که به مصیبت دچار شوند. چرا که قرارداد انتقال نفت از خطوط لوله در زمان بالا بودن قیمت نفت منعقد شده و حالا تولیدکنندگان نفت ادعا می کنند ورشکسته شده و نمی توانند هزینه های خط لوله را بپردازند. پالایشگاه داران در انتهای این صف آسیب دیدگان از افتادن قیمت نفت و عدم وجود تقاضا هستند. ظرفیت تصفیه می باید با توجه به قراردادهای با مشتریان فرآورده تعیین شود. یعنی در روزها و هفته های پیش رو، پالایشگاه باید خاموش شود. چیزی که خود هزینه های اضافی به صاحب پالایشگاه تحمیل می کند. این را هم بیاد داشته باشیم در محافل مالی جهان این مسئله مطرح است که از این پس سود سهام برای سرمایه گذاری در حوزه های نفتی ممکن است به صفر برسد.

۷- شرکت نفتی کنتیننتال ریسورسز اعلام کرد که تولید خود در داکوتای شمالی را متوقف و اعلام فورس مازور کرده است. نتیجه اعلام فورس مازور متوقف کردن تعهدات قراردادی به طور کلی است. در همین حال وزیر خزانه داری آمریکا اعلام کرد که بدنبال یک برنامه اعطای وام به شرکت های نفتی است. این وام می تواند از طریق شرکت های مالی خصوصی و یا از منابع فدرال رزرو باشد.

۸- با شروع اپیدمی کرونا و کاهش تقاضا برای حامل های انرژی، تولید فرآورده های نفتی به یکباره نمی توانست متوقف شود. به همین جهت مقدار فرآورده هایی که در داخل مخازن کشتیها بصورت شناور بر روی آب ذخیره شده اند نسبت به ماه مارس دوبرابر شده و از ۳۰ میلیون به مقدار ۶۸ میلیون بشکه رسیده اند. این مخازن مملو از بنزین، نفت گاز، و سوخت هواپیماست. با توجه به کمبود مخازن زمینی برای نگهداری از این نوع فرآورده ها، صاحبان فرآورد به اجاره کردن کشتی و تانکر برای نگهداری آنها رو آورده اند. اکثر این کشتی ها در نزدیکی سواحل اروپای شمال غربی، خلیج مکزیکو، دریای مدیترانه و همچنین در بندر فجیره امارات عربی متحده هستند. در همین حال در بخش نفت

خام آمریکا دارای ۱۰۹ میلیون بشکه از انبارهای نفت خام است که بدون شک در آینده نزدیک تخلیه نخواهند شد. به همین دلیل تولیدکنندگان نفت آمریکا اعم از نفت متعارف و شیل باید بین ۳ تا ۵ میلیون بشکه در روز از تولید نفت خود کم کنند تا اضافه ذخیره انبارها به حالت عادی درآید.

۹- اداره کنترل سرمایه های خارجی (OFAC) در دولت آمریکا مجوز همکاری چند شرکت نفتی آمریکایی با شرکت نفت ونزوئلا را تا آخر ۲۰۲۰ صادر کرد. شرکت های شورون، هالی برتون، اشلومبرگر، بیکر هیوز، و ترفورد از این مجوز می توانند استفاده کنند. گرچه این اقدام به یک معنا می تواند بعنوان گشایشی در کار تولید و صادرات نفت خام ونزوئلا تلقی شود، اما از طرف دیگر به معنای آن است که دولت آمریکا همکاری شرکت ها و افراد آمریکایی و غیرآمریکایی در صنایع نفت ونزوئلا را بشدت تحت نظر دارد.